

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/15797
64184

Sayı :30824082-610 - 577
Konu :Bolu Milletvekili
Tanju ÖZCAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

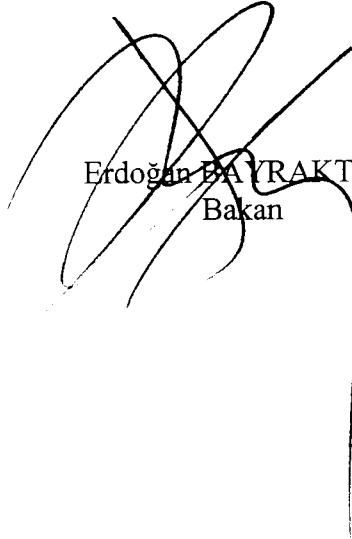
....1.2013 2013

19 Şubat 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 22.01.2013 tarihli ve 43452547-103959 sayılı yazınız.

Bolu Milletvekili Tanju ÖZCAN'ın Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/15797 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :

-Cevap Yazısı (3 Sayfa)

BOLU MİLLETVEKİLİ
SAYIN TANJU ÖZCAN'IN
T.B.M.M. 7/15797 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

Son zamanlarda Bolu ilimizde özellikle gece ve sabah saatlerinde yaşanan hava kirliliği gözlerden kaçmamaktadır. Hava kirliliğinden dolayı görüş mesafesi 50 metreye kadar inmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı Hava Kalitesi İzleme İstasyonları verilerine göre, son aylarda hava kirliliği partikül madde oranlarında sınır değerleri pek çok kez aşılmıştır. Hava kirliliği, insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen faktörlerin başında geldiğinden, bu durum oldukça endişe vericidir.

Bu bağlamda;

- 1) Bolu ilimizde hava kirliliğine neden olan etmenlerin belirlenmesi konusunda Bakanlığınız tarafından yürütülen bir çalışma var mıdır?
- 2) Bolu ilimiz hava kirliliğinde ülke genelinde kaçınıcı sırada bulunmaktadır?
- 3) Isınma amaçlı kullanılacak yerli ve ithal kömürlerde aranan özelliklerin sınır değerleri nedir?
- 4) Sınır değerlerin altında olmasına rağmen, hava kirliliğine neden olduğu gerekçesiyle, yoksul vatandaşlarımıza dağıtılan kömürler Valilikçe yasaklanmıştır. Bu kömürlerin hava kirliliğine neden olduğu doğru mudur?

CEVAPLAR :

1) Bakanlığımız (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) tarafından görev, yetki ve sorumluluklarımız kapsamında hava kalitesi değerlendirme, sanayi, ısınma ve motorlu taşıtlardan kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesi için mevzuatta öngörülen uygulamalar yapılmaktadır. Söz konusu iş ve işlemler sadece Bolu İli için değil tüm iller bazında ilgili mevzuat kapsamında Valilikler (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz) tarafından yürütülmektedir.

2) 2012 Yılı Hava Kalitesi Bültenlerine göre ulusal hava kalitesi izleme ağına bağlı istasyonlar içerisinde Bolu İlinde yer alan istasyondan alınarak doğrulaması yapılmış 24 saatlik izleme verileri değerlendirildiğinde;

Ekim ayında partiküler madde (PM₁₀) parametresi bazında kısa vadeli sınır değer aşımı (140 µg/m³) 2 kez görülürken, hiçbir seviyede uyarı eşiği aşımı görülmemiştir. Ulusal hava kalitesi izleme ağına bağlı 123 istasyon içerisinde %75 ve üzeri veri alım oranını sağlayan istasyon verileri aylık ortalamalar bazında değerlendirildiğinde ise; Bolu istasyonu Ekim ayında partiküler madde (PM₁₀) açısından 20 nci sırada, kükürdioksit (SO₂) açısından 12 nci sırada yer almıştır. Kükürdioksit (SO₂) parametresi bazında Ekim ayında kısa vadeli sınır değer aşımı ve uyarı eşikleri aşımı görülmemiştir.

Kasım ayında partiküler madde (PM₁₀) parametresi bazında kısa vadeli sınır değer aşımı (140 µg/m³) 8 kez görülürken, hiçbir seviyede uyarı eşiği aşımı görülmemiştir. Ulusal hava kalitesi izleme ağına bağlı 123 istasyon içerisinde %75 ve üzeri veri alım oranını sağlayan istasyon

verileri aylık ortalamalar bazında değerlendirildiğinde ise Bolu istasyonu Kasım ayında partiküler madde (PM₁₀) açısından 16 ncı sırada, kükürdioksit (SO₂) açısından 13 üncü sırada yer almıştır. Kükürdioksit (SO₂) parametresi bazında Kasım ayında kısa vadeli sınır değer aşımı ve uyarı eşikleri aşımı görülmemiştir.

Aralık ayında ise partiküler madde (PM₁₀) parametresi bazında kısa vadeli sınır değer aşımı (140 µg/m³) 9 kez görülürken, 2 kez ilk seviye uyarı eşiği aşımı (260 µg/m³) görülmüştür. Ulusal hava kalitesi izleme ağına bağlı 123 istasyon içerisinde %75 ve üzeri veri alım oranını sağlayan istasyon verileri aylık ortalamalar bazında değerlendirildiğinde ise Bolu istasyonu Aralık ayında partiküler madde (PM₁₀) açısından 16 ncı sırada, kükürdioksit (SO₂) açısından 25 inci sırada yer almıştır. Kükürdioksit (SO₂) parametresi bazında Aralık ayında kısa vadeli sınır değer aşımı ve uyarı eşikleri aşımı görülmemiştir.

3) Isınma maksadıyla kullanılan katı yakıtlara (ithal, yerli, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından dağıtılan) ilişkin hususlar Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca hazırlanarak 13.01.2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” ve “Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi” konulu 2010/14 sayılı Genelge ile belirlenmiştir. İllerde kullanılacak yakıtlara ilişkin kriterler İl Mahalli Çevre Kurulları tarafından ilgili yönetmelik ve genelge hükümlerine uygun olarak belirlenmektedir.

Bolu İlinde ısınma amaçlı kullanılan yerli ve ithal kömürlerde aranılan özellikler aşağıda yer almaktadır.

- **İthal Taş Ve Linyit Kömürü**

Toplam Kükürt (kuru bazda) : En çok % 0,9 (+0,1 tolerans)

Alt Isıl Değer (kuru bazda) : En az 6400 Kcal/kg (-200 tolerans)

Uçucu Madde (Kuru bazda) : % 12-31 (+2 tolerans)

Toplam Nem (orijinalde) : En çok % 10 (+1 tolerans)

Kül (kuru bazda) : En çok %16 (+2 tolerans)

Boyut(*) : 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok %10 tolerans)

(*)Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

- **Yerli Kömür**

- **b.1) Bolu il merkezinde ve merkez ilçeye bağlı belde ve köylerde;**

Toplam Kükürt (kuru bazda) : En çok % 2

Alt Isıl Değer (kuru bazda) : En az 4800 Kcal/kg (-200 tolerans)

Toplam Nem (orijinalde) : En çok %25

Kül (kuru bazda) : En çok %25

Boyut (*) : 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)

(*)Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

- **Bolu merkez ilçesi dışındaki ilçelerde;**

Toplam Kükürt (kuru bazda) : En çok % 2,3

Alt Isıl Değer (kuru bazda)min. : En az 4200 Kcal/kg (-200 tolerans)

Toplam Nem (satışa sunulan) : En çok %30

Kül (kuru bazda) : En çok %30

Boyut (*) : 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)

(*) Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

➤ **Bolu merkez ilçesi dışındaki ilçelere bağlı belde ve köylerde;**

Toplam Kükürt (kuru bazda) : En çok % 2,5
Alt Isıl Değer (kuru bazda)min. : En az 3400 Kcal/kg (-200 tolerans)
Boyut (*) : 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)
(*) Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

4) Sosyal Yardımlaşma Vakfı aracılığıyla yapılan kömür dağıtımında, 17.02.2012 tarihli ve 2012/2858 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yayımlanan 2012/16 sayılı “2012 Yılında Yapılacak Kömür Yardımları” konulu Genelge ile dağıtımı yapılacak olan kömürlerin Bakanlığımızca çıkarılan “Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” hükümlerine uygun olması, tozlaşmış, yanmayan nitelsiz kömürlerin teslim alınmaması, teslim alınsa dahi nitelikleri bakımından gerekli kriterlere uymayan kömürlerin TKİ ile irtibata geçilerek değiştirilmesi, 2013/4226 sayılı Fakir Ailelere Kömür Yardımı Yapılmasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararında ise “Dağıtılacak kömürün niteliği, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği’ne uygun olacaktır.” hususları hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede, hava kirliliği ile mücadelede başarı ve uygulamada birlikteliğin sağlanması amacıyla, söz konusu genelgeler ve yönetmelik hükümleri dikkate alınarak Mahalli Çevre Kurullarınca belirlenen özellikteki kömürlerin dağıtılması ve mevzuat ile belirlenen hususlara uyulması sağlanmaktadır.

İllerde satışa sunulan ve Sosyal Yardımlaşma Vakfı aracılığı ile dağıtılan kömürler Valiliklerce ve yetki devri yapılmış büyükşehir, merkez ilçe, il ve ilçe belediyelerince (kendi sınırları içinde) denetlenmekte olup, denetim sırasında kömürlerden numune alınarak yetkili laboratuvarlarda analizleri yaptırılmaktadır. Analiz sonuçlarının sınır değerleri sağlamaması durumunda söz konusu kömürler toplatılarak özellikleri sağlayan kömürlerle değiştirilmekte ve Çevre Kanunu kapsamında gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır. Gerekli görülmesi halinde dağıtımı yapılan kömürlerden de numune alınarak analiz yaptırılmaktadır. Dağıtımı yapılan kömürlerden alınacak numunenin analiz sonuçlarının, dağıtımı yapılan yerle ilgili belirlenen özellikleri sağlamaması durumunda söz konusu kömür, özellikleri sağlayan kömürle değiştirilmek üzere toplatılmakta ve kömürün dağıtımı durdurulmaktadır.

Bakanlığımızca hava kirliliği ile mücadelede katı yakıtların etkin bir şekilde denetimini sağlamak amacıyla 2006/19 sayılı Yetki Devri konulu genelge ile Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında bazı belediye başkanlıklarına yetki devri gerçekleştirilmiştir. 2006/19 sayılı yetki devri genelgesi kapsamında Bolu İlinde Bolu Belediye Başkanlığı, Gerede ve Mudurnu Belediye Başkanlıklarına yetki devri yapılmış olup denetim işlemleri yetki sınırları içerisinde belediyeler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda, Bolu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) ve yetki devri yapılan belediye başkanlıklarınca yapılan denetimlerde Sosyal Yardımlaşma Vakıfları aracılığı ile yoksul vatandaşlarımıza dağıtılan kömürlerden sadece Mengen İlçesinde dağıtılmak üzere getirilen bir kamyon kömürün (yaklaşık 25 ton) standartlara uygun olmadığı tespit edilerek iade edilmiş ve standartlara uygun kömürlerle değişimi gerçekleştirilerek dağıtımı sağlanmıştır.

